

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/127/2018
Identifikačné číslo spisu:	6711218242
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:6711218242.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. A., bývajúceho v W., 2/ N. A., bývajúcej v W., obaja zastúpení Bukovinský & Chlipala, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Svätoplukova č. 30, IČO: 35 918 098, proti žalovaným 1/ H.J., bývajúcej v T., 2/ LS REAL TRADE, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Betliarska č. 12, IČO: 44 593 783, 3/ U. F., bývajúcemu v W., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 16 C 232/2011, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. apríla 2017 sp. zn. 12 Co 199/2016, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. apríla 2017 sp. zn. 12 Co 199/2016 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 1. februára 2016 č. k. 16 C 232/2011-394 žalobu zamietol a ohľadne trov konania konštatoval, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ sa žalobou domáhali určenia, že sú v podiele 1/1-ina bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX pre katastrálne územie N., a to: a/ bytu č. 2 na 1. poschodí bytového domu nachádzajúceho sa na ul. H. v obci N., postavený na parcele registra „C“ - parcelné číslo 4327/2, kat. úz. N., súpisné číslo 8960, vchod č. 20; b/ spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a príslušenstve bytového domu o veľkosti podielu 8069/225407; c/ spoluvlastníckemu podielu na pozemku - parcely registra „C“ - parcelné číslo 4327/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 594 m² a parcelné číslo 4327/9 - ostatné plochy o výmere 1600 m², vo veľkosti podielu na pozemku 8069/225407; d/ spoluvlastníckeho podielu na pozemku - parcely registra „C“ - parcelné číslo 4327/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 294 m² vo veľkosti podielu 1/52; e/ pozemku - parcela registra „C“ parcelné číslo 4327/39 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 12 m². Z kúpnej zmluvy č. V 497/07 zo dňa 6. februára 2007 (ďalej aj „kúpna zmluva“) okresný súd zistil, že bola uzatvorená medzi spoločnosťou MOS, s.r.o. ako predávajúcim a žalobcami 1/, 2/ ako kupujúcimi. Predmetom kúpnej zmluvy bol prevod vlastníctva nehnuteľností na LV č. XXXX a LV č. XXXX v kat. úz. N., a to rozostavaný byt č. 2, na druhom nadzemnom podlaží

rozostavaného bytového domu na ul. H., v obci N., súp. č. 8960, vchod č. 20, o výmere 80,69 m², postavený na pozemku parc. č. C KN č. 4327/2, kat. úz. N., spoluvlastnícky podiel n a spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku vo výške spoluvlastníckeho podielu 8069/225407 na pozemku C KN č. 4327/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 594 m², pozemku C KN č. 4327/9 - ostatné plochy o výmere 1600 m², spoluvlastnícky podiel vo výške 1/52 a pozemku C KN č. 4327/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 294 m² a vonkajšie zastavané plochy a nádvoria o výmere 12 m². Kúpna cena bola v zmysle článku III. tejto zmluvy stanovená na základe dohody medzi zmluvnými stranami na sumu 1 176.808 Sk bez DPH, t. j. 1 400.402 Sk s 19 % DPH. V zmysle článku X. predmetnej zmluvy predávajúci prehlásil, že na predajom dotknutých nehnuteľnostiach neviazu žiadne ťarchy, vecné bremená a záložné práva, na ktoré by mali kupujúcich upozorniť s výnimkou zákonného záložného práva, ktoré vzniká v zmysle ustanovenia § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov v prospech všetkých ostatných vlastníkov bytov v obytnom dome. Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 6. februára 2007 zistil, že ho vystavila firma MOS, s.r.o. a ktorým bolo potvrdené, že bola prijatá suma 1 400.402 Sk, ako úhrada za byt č. 2, VPM 4327/39 od žalobcu 1/. Spoločnosť MOS, s.r.o. odstúpila listom zo dňa 27. decembra 2007 adresovaným žalobcom 1/, 2/ od kúpnej zmluvy z dôvodu jej uzavretia v tiesni, z a nápadne nevýhodných podmienok. Spoločnosť MOS stav, s.r.o. Rákoš 28, 960 01 Zvolen, IČO: 45 907 988 listom zo dňa 21. septembra 2011 oznámila spoločnosti MOS, s.r.o. a žalobcom 1/, 2/ začatie výkonu záložných práv zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre kat. úz. N., na LV č. XXXX a na LV č. XXXX pre kat. úz. N., ktorý vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod č. V 73/04 a pod č. V 1602/04. Zo znaleckého posudku č. 19/2015 zo dňa 4. apríla 2015 vyplynulo, že podpisy na kúpnej zmluve zo dňa 6. februára 2007 nepatria žalobcom 1/, 2/, súd prvej inštancie mal preukázať, že podpisy na kúpnej zmluve zo dňa 6. februára 2007 nepatria žalobcom 1/, 2/ ako kupujúcim. V danom prípade je kúpna zmluva V 497/07 zo dňa 6. februára 2007 uzatvorená medzi spoločnosťou MOS, s.r.o. ako predávajúcim a žalobcami 1/, 2/ ako kupujúcimi absolútne neplatným právny úkon. Na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy žalobcom 1/, 2/ nemohlo vzniknúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania. Keďže kúpna zmluva je absolútne neplatným právny úkon, okresný súd neskúmal platnosť kúpnej zmluvy V 3164/11 z 21. novembra 2011 uzatvorenej medzi žalobcami 1/, 2/ ako predávajúcimi, v mene ktorých konal ako záložný veriteľ MOS stav, s.r.o. a žalovanou 1/ ako kupujúcou, ani platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi spoločnosťou Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. a právny predchodcom žalovaného 2/ (spoločnosťou MOS stav, s.r.o.). Na základe absolútne neplatného právneho úkonu totiž nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva, pričom ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, v prípade ďalšieho prevodu nehnuteľnosti nesvedčí v prospech ďalších nadobúdateľov vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého kupujúceho. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva, nakoľko nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako sám má. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. (účinného do 30. júna 2016, ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/, 2/ rozsudkom z 27. apríla 2017 sp. zn. 12 Co 199/2016 rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“) potvrdil. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku poukázal len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reagoval na argumenty žalobcov 1/, 2/ v odvolaní. Zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že kúpna zmluva, na základe ktorej sa žalobcovia 1/, 2/ domáhali určenia vlastníckeho práva, je absolútne neplatným úkonom v zmysle ustanovenia § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože nebola verifikovaná vlastnoručnými podpismi žalobcov 1/, 2/. Zo znaleckého posudku č. 19/2015 PhDr. PaedDr. Eriky Strakovej, znalkyne z odboru písomoználectva, odvetvie ručné písmo zo dňa 4. apríla 2015 jednoznačne vyplýva, že „podpisy na kúpnej zmluve zo dňa 6. februára 2017 nepatria žalobcom ako kupujúcim“. Poukázal na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti strany, za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva strany konať pred súdom a zároveň nie je porušená ani zásada kontradiktórnosti sporového konania, pretože ustanovenie § 101 ods.

2 O.s.p. účinné v čase rozhodovania okresného súdu umožňovalo konať v odôvodnených prípadoch v neprítomnosti strán (do 30. júna 2016 účastníkov). Preskúmaním spisu odvolací súd konštatoval, že pokiaľ okresný súd vec na pojednávaní dňa 23. novembra 2015 a 11. januára 2016 prejednal, neodňal tým žalobcom 1/, 2/ možnosť konať pred súdom, nakoľko sa tejto možnosti sami zbavili tým, že sa na pojednávania nedostavili, hoci boli na pojednávania riadne a včas predvolaní. Z obsahu spisu - doručenky týkajúcej sa súdnej zásielky - Predvolanie na termín pojednávania dňa 11. januára 2016, vyplýva, že žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ súdne zásielky neprevzali v odbernej lehote, a to po neúspešnom pokuse o doručenie s výzvou o opakované doručenie dňa 23. decembra 2015, s opakovaným doručením dňa 28. decembra 2015 s dňom uloženia zásielky dňa 28. decembra 2015 a vrátením zásielky okresnému súdu dňa 7. januára 2015 (č. l. 383, 384 spisu). Z obsahu spisu odvolací súd ďalej zistil, že zo strany žalobcov 1/, 2/ došlo k početným obštrukciám, keď nepreberali zásielky súdu, vôbec neposkytli súdnej znalkyni PhDr. Erike Strakovej súčinnosť v zmysle právoplatného a vykonateľného uznesenia č. k. 16 C 232/2011-187 zo dňa 13. mája 2013 (napriek opakovaným urgenciám zo strany súdnej znalkyne i okresnému súdu), a teda v dôsledku správania sa žalobcov 1/, 2/ súdna znalkyňa vyhotovila znalecký posudok až dňa 4. apríla 2015 vychádzajúc z porovnávacích materiálov žalobcov 1/, 2/ špecifikovaných súdnou znalkyňou v znaleckom posudku. Znalecký posudok žalobcov 1/, 2/ nespochybnili v rámci prvoinštančného konania, nevzniesli voči nemu žiadne námietky, súd prvej inštancie potom správne pri svojom rozhodovaní vychádzal zo záverov znaleckého dokazovania, ktoré nebolo spochybnené žiadnou stranou. Odvolací súd poukázal aj na to, že odvolacie argumenty žalobcov 1/, 2/ týkajúce sa znaleckého dokazovania sú všeobecného charakteru, a teda žiadnym spôsobom nie sú spôsobilé privodiť iný záver než, že znalecké dokazovanie bolo vykonané legitímnym spôsobom. Pretože súd prvej inštancie konštatoval vo výroku rozsudku, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.), o trovách konania (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodne súd prvej inštancie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/, 2/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého odvodili s poukazom na § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietali nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu a jeho arbitrárnosť, taktiež nevykonanie dôkazov potrebných pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Tvrdili, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenia O.s.p. o doručovaní písomností, konkrétne ustanovenia o fikcii doručenia, a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 232/2006. Žiadali odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a navrhli rozsudok odvolacieho súdu a okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zaviazat' žalovaných k náhrade trov dovolacieho konania.

4. Žalovaní v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedli, že rozhodnutie považujú za vecne a právne správne a spravodlivé.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je dôvodné. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo

konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie na d rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolatelia v ňom napádajú rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. V danom prípade dovolatelia prípustnosť dovolania odvodili z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom porušenie práva na spravodlivý proces opreli o nevykonanie potrebného dokazovania a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. V súvislosti s námietkou dovolateľov o nedostatočnom odôvodnení (t. j. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

15. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia.

Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.), je nepreskúmateľné.

16. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

17. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

18. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení dostatočne nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcov, ktorá si vyžadovala odpoveď a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci. Žalobcovia v odvolaní m. i. namietali nesprávnu aplikáciu fikcie doručenia písomností v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p., ktorá bola v ich prípade aplikovaná aj napriek tomu, že neboli splnené podmienky pre jej aplikáciu. Namietali, že pojednávaní pred okresným súdom 23. novembra 2015 a 11. januára 2016 sa zúčastniť nemohli, pretože v čase doručovania predvolania na pojednávanie sa zdržovali mimo miesta doručenia, o čom predložili čestné prehlásenie (č. I. 409 spisu). S touto argumentáciou sa odvolací súd náležite nevysporiadal, pretože bez ďalšieho, najmä presvedčivého odôvodnenia splnenia zákonných podmienok fikcie doručenia predvolania žalobcov na pojednávanie pred okresným súdom, iba konštatoval, že na termín pojednávania 23. novembra 2015 a 11. januára 2016 boli žalobcovia riadne a včas predvolaní, keď súd im predvolanie doručoval a žalobcovia súdnu zásielku neprevzali v odbernej lehote (viď bod 19. až 22. rozhodnutia odvolacieho súdu), preto po vrátení zásielky súdu nastala tzv. fikcia doručenia (viď bod 24. rozhodnutia odvolacieho súdu). Odvolací súd uzavrel, že žalobcovia v rámci prvoinštančného ani odvolacieho konania neuviedli žiadne skutočnosti, ktorými by vyvrátili domnienku fikcie doručenia súdnych zásielok, ktorý záver je v rozpore s tvrdením žalobcov o ich nezdržiavaní sa v čase a mieste doručovania predvolania na pojednávanie, a tak spochybnenou jednou podmienkou pre uplatnenie fikcie, a to, že „adresát sa zdržuje v mieste doručenia“. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že len (alebo až) riadne a predpisom vyhovujúce doručenie má účinky predpokladané zákonom (viď primerane judikát R 19/1968, tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 8/2013, 2 Cdo 57/2002, 3 Cdo 294/2013, 3 Cdo 39/2016, 3 Cdo 32/2017, 4 MCdo 4/2014). Pokiaľ odvolací súd k dovolateľmi predloženému čestnému prehláseniu tretej osoby z 2. februára 2016 o ich zdržiavaní sa v čase od 18. decembra 2015 do 10. januára 2016 v Obci S. a vo Q. (č. I. 409 spisu) bez ďalšieho len skonštatoval, že naň prihliadať nemohol, pretože išlo o dôkaz, ktorý žalobcovia mohli uplatniť pred okresným súdom, a teda nespĺňal procesné podmienky uvedené v § 366 CSP (viď bod 25. rozhodnutia odvolacieho súdu), takéto skonštatovanie je podľa dovolacieho súdu neurčité a nezrozumiteľné, pretože nie sú z neho zrejmé skutočnosti, na základe ktorých odvolací súd prijal tento záver a bližšie nekonkretizuje procesné podmienky v zmysle § 366 CSP, a preto nezodpovedá tak požiadavke riadneho odôvodnenia. K uvedenému vzhľadom vo väzbe na § 366 písm. a/ CSP dovolací súd dodáva, že procesné podmienky konania pred súdom sú zásadným predpokladom ústavne konformnej administrácie spravodlivosti, preto uvádzanie nových skutočností a dôkazov nie je v dovolacom konaní limitované v prípade, že má byť nimi preukázané nesplnenie procesnej podmienky súdneho konania.

19. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd v rámci argumentácie uvedenej v odôvodnení rozhodnutia nedal odpoveď na námietku žalobcov týkajúcu sa nedostatku, resp. nesprávnej aplikácie fikcie doručovania v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. v prípade predvolania žalobcov na pojednávanie pred okresným súdom napriek tomu, že išlo o podstatnú otázku, ktorú uviedli dovolatelia aj v odvolaní proti rozsudku

súdu prvej inštancie. Dovolací súd zaoberajúc sa uvedenou argumentáciou dovolateľov by tak pristúpil k preskúmaniu rozsudku odvolacieho súdu a k riešeniu otázky, ktorou sa odvolací súd vôbec nezaoberal z hľadiska splnenia zákonných podmienok fikcie doručenia predvolania žalobcov na pojednávanie pred okresným súdom. Napadnuté rozhodnutie tak neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu v uvedenej časti, čím sa strane (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných ďalších opravných prostriedkov. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia takéhoto rozsahu v konkrétnej veci možno jednoznačne podriaďiť pod nesprávny procesný postup súdu, ktorým znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

20. V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v dovolaní žalobcovia dôvodne namietajú nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a tým aj existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, po zistení ktorej dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP). Dovolací súd pripomína, že vada tejto povahy bola už podľa predchádzajúcej právnej úpravy (podľa O.s.p.) dôvodom, ktorý zakladal nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na závere, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti, dovolaním napadnuté rozhodnutie treba zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015). Tento záver považuje dovolací súd za naďalej aktuálny (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/2018, 3 Cdo 146/2018, 8 Cdo 70/2017).

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.